

ABONAMENTUL: Pe un an . . . 24 Cor. Pe o jum. de an 12 " Pe trei luni. . . 6 "

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACTIA SI ADMINISTRATIA Targul Inului Nr. 30

INSERATELE se primesc la administratia. Preţul după tarif si involaik.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Manuscrisele nu se inapoiasă.

Ce va hotari Comitetul național?

Din cauza discreției la care s'a angajat comitetul nostru in cur-ul tratativelor avute cu șeful de guvern, in opinia noastră publică s'a lansat o mulțime de combinații.

Ș'o mai stranie lipsă de conștiință națională nu credem că a mai existat la vr'un neam de pe fața pământului.

"Hoho! nu vă grăbiți cu romantismul Dvoastră", se pare că ne striga cutare burtă verde, care are pretenția, că el judecă "real" ori care poate visează la vr'un os de ros.

"Să vedem ce ne dă Tisza" strigă mintosul burtă verde.

Ce ne dă? In ziua de mâne, Marti in 17 Februarie, când comitetul nostru național va trebui să hotărască in chestia tratativelor, guvernul unguresc va supune discuției in camera ungară din Budapesta proiectul despre împărțirea circumscripțiilor electorale, prin care se consfințesc in mod și mai hotărât ca până acum scoalerea noastră din viața publică și se dă astfel libertate liber parcurs sistemului care culminează in desființarea noastră ca neam.

Da, vom crea de sigur această platformă, dacă ne vom da legați in mâna lui Tisza, dacă vom intra in partidul lui alături de Burdea și Seghescu și vom consfinți astfel prin însăși conlucrarea noastră sistemul, care urmărește pas de pas desființarea noastră.

Să inaugurm deci o politică de renunțare, de moleșire, de demoralizare? Căci aceasta va urma cu toate, că Tisza "ne-a recunoscut" partidul. Ne-a recunoscut, fiindcă până acum am existat și din fericire existăm încă, grație programelor noastre politice.

Comitetul însă va fi la culmea chemării sale. Hotărârea lui trebuie să fie demnă de un neam, care nu nără trei milioane și jumătate de suflete și care trebuie să trăiască ca neam românesc.

Atentatului din camera ungară, mâne 4/17 Februarie trebuie să i-se dea răspunsul cuvenit, Hotărârea comitetului nu poate să sune decât astfel:

Considerând, că șeful de guvern nu dă ci pretinde, considerând că

neamul românesc din Transilvania și Ungaria nu mai are ce da, căci și s'a luat totul. considerând, că contele Tisza nu admite nici-o schimbare in sistemul, care urmărește desființarea noastră ca neam și nu ne oferă nici-o garanție, că prin instanțe valide ar intenționa, să pună capăt actualii politice de rasă și clasă, care periclitează nu numai siguranța statului, in care trăim, ci și interesele monarhiei și ale dinastiei ba chiar și ale acelu grupuri de puteri, dela a căror consolidare atârând in mare parte siguranța monarhiei, inclusive a statului ungar, comitetul național român constă de inaltele sale datorințe declară că stă și mai departe pe punctul de vedere fixat de programele noastre politice și pe hotărârile conferințelor noastre naționale și că va lupta neclintit pentru împlinirea și executarea acestora.

Atât! Această hotărâre să i-se aducă D-lui Tisza la cunoștință. E singurul răspuns demn și la înțeles.

Gubernatorul Bucovinei la București. Din Cernăuți se deminte oficial versiunea larsată de unele ziare vieneze, că vizitei guvernatorului Bucovinei la București i-se atribuie o deosebită importanță politică. Se spune, că vizita contelui Meran la București nu trebuie privită decât ca un act de curtoazie, proiectat încă din anul trecut, dar care n'a putut fi adus la îndeplinire, din cauza evenimentelor din România. Afară de aceasta, guvernatorului prin vizita de acum nu face decât să înapoieze vizita trimișilor speciali ai M. S. Regelui Carol la Cernăuți, cu ocazia desvălirii monumentului reginei Elisabeta.

De altfel, in sânul populației românești din Bucovina a produs o bună impresie, primirea cordială făcută contelui Meran la București, unde se bucură de o mare stimă in cercurile oficiale, fiind cunoscut ca o personalitate distinsă și ca un filo-român convins.

In timpul petrecerii sale la București contele Meran a primit pe un ziarist, căruia i-a declarat următoarele: >Vizita mea nu urmărește nici un scop politic ci e un simplu act de curtoazie, fiindcă am voit să mă prezint Maj. Sale Regelui Vizita mea a întârziat din cauza schimbărilor de persoane urmate la ambasada austro-ungară și din cauza crizei balcanice. Vizita mea

este cea mai bună dovadă, că relațiile dintre monarhie și România sunt tot atât de cordiale ca și in trecut.

Alegerile parlamentare in România s'au început ieri, Duminică cu colegul I de cameră și vor urma la interval de două zile până la 12 Febr. v. la primul scrutin, și până la 17 Febr. v. la scrutinul de balotaj In luptă stau partidul liberal, conservator, conservator-democrat, naționalist și socialist. Aceste două din urmă luptă însă numai in unele județe și numai la colegiile II. și III. de cameră.

O fi

Prințul de Wied a părăsit Sămbătă seara Viena, unde a fost obiectul unor vii manifestațiuni de simpatie din partea Maj. Sa'e Monarhului și a bărbatilor de stat austriaci. In decursul zilei de Sămbătă principele de Wied a conferit cu nunțul papal Sca-pinelli asupra chestiei credincioșilor catolici din Albania După această conferință, principele a vizitat pe episcopul Bianchi. Principele a avut apoi o lungă conșfătuire cu ambasadorul turc Hilmi pașa. Acesta, fiind un bîn cunos-cător al situației din Albania, a dat principei sfaturi. Hilmi pașa a mai declarat că Turcia nu va face dificultăți, ba chiar va sprijini misiunea principelui de Wied.

Scrisoare din București.

Sciziune in partidul conservator? Conservatorii progresiști și reformele interne. — Profesorii universitari conservatori și atitudinea dela întrunirea sindicatelor agricole. — Un acord cu liberalii pe chestia reformelor interne ori sciziune la conservatori.

București, 2 Februarie v. 1914

In partidul conservator s'a produs in sfârșit, pe chestia reformelor interne la ordinea zilei, sciziunea, care era de așteptat. Până acum e vorba numai de un avertisment public; dar atât e destul, date fiind împrejurările politice actuale și antecedentele din gospodăria partidului conservator.

La 1907 — fiindcă e necesar un scurt istoric — partidul conservator șantacuznist, din care tachiștii nu ieseră încă, fuzionează cu junimiiștii (conservatori și ei) — și, ca o atenție pentru valoarea lor culturală și politică, conservatorii și-au văzut siliții de ne-

cesități, să treacă d-lui Carp șefa partidului unit Junimiiștii — adese-ori profesori universitari, oameni de știință și de litere — înțelegeau să educe la cărma partidului ideile lor progresiste — și, in mod tact. vechii conservatori au acceptat o nouă îndrumare. pe care o reclama vremea, și îndosebi evenimentele regretabile din 1907

Proprietarii și latifundierii partidului însă, au reușit și pe urmă să deșie rolurile prime in politica partidului, fie la guvern, fie in opoziție, și să și impună, foarte adesea, și pe toate t-renele, concepțiile lor in politica țării Și se pare că au reușit încă și mai bine, după 1908, când conservatorii — democrați și-au făcut gospodărie aparte. Arestei situații nelămurite din partidul conservator, ca și lipsei de unitate in vederi, se datoresc guvernarea scurtă conservatoare. porțițiile mari pe care le luase afacerea tramvayelor comunale, coloborarea cu tachiștii, plecarea d-lui Carp din fruntea conservatorilor și retragerea, oare-cum neașteptată, a guvernului de colaborare.

Se vede că 1913 a avut darul — mai mult decât 1907 — să-i facă să reacționeze pe progresiștii partidului conservator. Evenimentele anului 1913 — ca să nu ne mai referim și la învâșămintele lui 1907 — au pus in lumină unele adevăruri pe care orice om politic și bun patriot nu le poate nesocoti. Pentru un om de cultură, însă asemenea evenimente nu pot fi decât un îndemn mai mult și nici de cum o motivare, fiindcă trebuie să fie elementar pentru un om de cultură că țaria statelor se întemeiază pe țaria turtur cetățenilor, pe bunăstarea, pe cultura și pe participarea lor cât mai largă la treburile publice.

Am relevat acum câte-va luni in acest ziar atitudinea izolată, pe care d. Ema: oil Antonescu o luase la conșfătuirea fruntașilor conservatori, unde singur d-sa s'a roștit pentru expropriere și pentru largirea dreptului de vot (votul universal!) — și aminteam atunci că acest democrat convins nu e singur in partidul său. Probabil conservatorii progresiști țineau să nu înfângă disciplina partidului, sperând, totuși, că vor putea să și impună punctul de vedere in chestia reformelor. Acum o lună și mai bine, congresul partidului a și încercat să le facă unele concesțiuni in noul program

Paramituri și alegorii

Vulturul și porumbelul.

Un tinăr vultur zboară 'n aer Căutându-și prada. Dar răcit in aripi de-o săgeată, Indată cade într-o dumbravă De mirți, și'n chin de grea durere El stă aci trei zile întregi Și nesfârșit de lungi trei nopți amare. Și vindecă'n sfârșit balsamul, Ce-l pretutindenea de față Al atot vindecătoarei firii. Și se țarește din tufiș afară; Intinde aripi, dar vail Puterea de-a sura-lă tălată.

Pe jos cu greu abia se mișcă, Impins de ticălesul boid al prăzii. Și stă să hodinească, plin de jale Pe stâncă, 'n vale, la părau.

Priveste spre stejari in sus, In sus spre cerul luminos, Și ochii lui adanci sunt plini de lacrimi.

Atunci veni volcaș prin dumbrava De miri, cu freamăt, o păreche De tineri porumbel. Se lasă'n jos Peste nășpul aurii Dela părau și se desmeardă.

Privind in jur cu ochii lor cei roșii,

El văd pe tristul puu de vultur. Mergând la dansul, porumbelul Il zice prietinesc: Amice, De ce ești trist? Aici n'ai tot ce poste Să-ți faci viața fericită?

Când stai aici la riu, pe musch ul moale, Și vezi pomposul asfințit de soare Nu simți tu o năltare sufletească? Tu umbli printre flori, prin rouă; Găsești destulă hrană in bel ugul Pădurii, și'a ta sete Ușor o stâmperi la isvorul Ce curge argintiu. Amice, adevărata fericire, Mă crede, este 'n cumpăt. Și cine trăește cumpătat, E pretutindenea îndestulat.

Cuminte porumbel — vorbi vulturul Gândind, și mai adânc căzu pe gânduri Tu ca un porumbel vorbești o 'nțelepciunei *)

Prometeu.

Acopere-ți cerul, o Jupiter, Cu nouri de aburi; Șasemenea unui copil, Ce taie scăieților capul Trăsește stejarii și cutmile munților; Pământul meu însă

*) Această alegorie ne învață să ne mulțămim cu ce avem, și cu starea in care ne aflăm; și să nu așpirăm la o fericire cu nepuțință de ajuns. Căci toamal asemenea aspir și un și dorioțe suau un tristavor de nefericire.

Tu trebui să-l lași, și coliba Ce nu e de tine zidită, Și scumpa mea vatră cu focul Ce tu mi-l invidiezi.

Eu nu știu sub soare flintă, O zel, decât voi mai sărăcă. Voi vă n triti maiestatea Cu jertfe, cu rugi, și cu fum de tămăie. De n'ar d copii și mil'g' bieiți neoumi Carl speră in voi, ași muri chiar de foame.

Pe când eram și eu copil, Nimica nu știam. Priveam la soare răzicit, Ca și cum dincolo de el Ar fi urechi s'udă-a mele plângeri, O inimă cum este a mea, Cu milă de cel obidit.

Dar cine-mi deta ajutor In lupta cu titanii trufași? Și cin' mă scoase dela moarte Și dela robie?

Au nu însuți tu împlințu-le-ai toate, O inimă aprinsă de sfânt simțământ? Și tinără, bună, 'n a ta rătăcire Tu aduceai multă-vire fierbinte Acelui ce doarme colo p-ste nouri, Cum? Eu să te-ador? Pentru-ce? Ai alinat tu vrodată durerea Celui apăsăt?

Ai șters tu vro lacrimă cândva Celui obidit? Au nu m'a făcut bărbat timpul

A toate puternic, Și veșnicul lumii destin, Căror și tu ești supus ca și mine?

Credesi poate cumva, Oă am să mi urăsc eu viața, Să fug in deserturi, Căci nu toate florile viselor mele Mi-aduseră fructe?

Aicea stau eu, și fac după chipul meu oameni. Un neam ce să-mi semene mie, Să plângă să rabde, să guste plăcerea Vieții, să nu te respecte, Ca mine.

Ganymede.

In a dimineți strălucire Tu mă nconjură cu vâpăia-ți, O, iubită primăvară!

Cu 'nmlita desfătare A jubirii lui patruade'n suflet Sfântul simțământ Al eternei tale flacări, Frumuseță nesfârșită!

O, de te-ași putea cuprinde'n Ale mele brațe! Ah, eu stau la sânul tău Mistuit de tainic dor Și verdeata ta și'a tale flori Se 'mbulzesc la pieptul meu. Tu-mi astâmperi arzătoarea Sete a inimii, Dulce boare-a dimineții,

Și cu drag mă chiamă filomela Din inagurata vale. Viu l eu viu! Unde? ah, unde?

Sus, in sus mă 'npinge avântul Nouri vin in jos, in jos se pleacă no'ii Arzătorului meu dor.

Sus, in sânul vostru! Eu, îmbrățișat, vă 'mbrățișez. Sus, la sânul tău, Părinte Bun și-a toate iubitor!)

M. Strajan.

1) Acest mit este opus celui precedent, lui Prometheus. Ganymede, după mitologia veche, era un tinăr frumos, fiul lui Troas și al nimfei Callirhoë. Jupiter, pentru frumuseța lui, l-a răpit de pe pământ prin un vultur, in timpul unui viscol, și l-a dus in Olimp, ca acolo să-i fie paharnic și să trăiască fericit și veșnic tinăr între nemuritori. Ca toate miturile, acesta încă e un simbol; e simbolul entuziasmului poetic și religios. Sufletul poetului, încântat de farmecul unei dimineți de primăvară, se înalță până la puterea dumnezeiască, până la părintele „a toate iubitor“, care se înderează in frumusețea naturii. Neputând da o formă fizică a tot puternice, poetul o caută in operele, in fapțurile ei. Și, in adevăr — zice Goethe in autobiografia sa — nu e mai frumoasă adorațiune a dumnezeirii decât aceea care rezultă din convorbirea cu natura.

„ARIEȘANA”, instituit de credit și economii societate pe acții TURDA.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, „ARIEȘANA” societate pe acțiuni să invite conform § 17 al statutelor societății la

a XXVII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Turda, la 27 Martie 1914 la 10 ore a. m. în localitatea institutului

Cu următoarea ordine de zi:

1. Constituirea adunării și alegerea a 3 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre rezultatul anului de gestiune expirat.
3. Desbaterea asupra conturilor bilanțului și asupra împărțirii profitului realizat.
4. Darea absolutului direcțiunii comitetului de supraveghere pe anul de gestiune expirat.
5. Aprobarea salarelor pentru membrii din direcțiune și comitetului de supraveghere pentru anul expirat și statorirea pentru anul curent.
6. Integritatea direcțiunii și sortirea a 2 membri conform § 32 din statute (sortirea II).
7. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.
8. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunare în persoană ori prin plenipotențiați, conform §-lui 19 din statutele societății, sunt rugați a-și depune acțiunile, eventualele documente de plenipotență la casa institutului, cel mult până în 27 Martie 1914.

Acțiunile se pot depune și la institutele membre la „SOLIDARITATEA”.

TURDA, la 2 Februarie 1914.

Direcțiunea.

ACTIVA.	Contul Bilanț	PASIVA.	
Casa în numărar	42939 46	Capital	300000
Ban la bănci	9214 72	Fond de rezervă	128408 40
Escompt	444950 62	„ special de rezervă	4370 95
Escompt ipotecar	421150 —	„ pentru ajutor. meseriaș.	1193 87
Obligațiuni intabulate	494897 —	„ Simion Pop	328 47
„ cavantate	5192 —	„ de penziuni	33438 91
Cont-curent	36478 87	Depuneri spre fructificare	974416 71
Diverși debitori	25871 77	Reescont	140992
Realități	128867 90	Dividende neridicate	644 —
„ de vânzare	6230 02	Diverși creditori	4607 42
„ abscriere	1867 90	Imprumut pe casele proprii	41717 12
Mobilier	1158 70	Interese anticipate	19906 72
„ abscriere	258 70	Profit transpus	4300 —
Efecte	61878 50	Profit	24147 39
Interese de reescompt anticipate	1274 —		
	1678471 96		1678471 96

DEBIT.	Contul Profit și Pierderi.	CREDIT.	
Interese de depuneri	55485 34	Profit transpus	4300
„ fond. spec. de rez.	251 80	Interese de escompt	72741 51
„ „ de rezervă	5163 66	„ „ obligații	39522 53
„ „ de pensii	1372 24	„ „ cont-curent	3645 13
„ de reescompt	15211 90	„ „ efecte	2110 35
„ la imprumut propr.	2410 26	„ „ întârziere	5223 71
Spese: salare	11845 —	Provizii	8064 71
remunerații	1182 —	Chiria biroului	2000 —
relut de ovartir	1200 —	„ realităților	7160 —
spese de birou și porto	5832 95	Alte venituri	311 56
marce de prezență	230 —		
chirie pentru filiala Jara	240 —		
Dare: după interese de dep.	5586 53		
directă și comunală.	9543 77		
Abscrieri: mobilier	258 70		
realități	1367 90		
Profit	28447 39		
	145079 50		145079 50

Turda, la 31 Decembrie 1913.

Dr. George Popescu, mp. dir. esec. și membru în direcț. Iacob Trif, mp. contabil
Iuliu Bărdosy, mp. preledinte. oar Mesaroș, mp. v.-președinte. Dr. Iuliu Popescu, v. p. Marius Elekos mp.
Ioșif Costin, mp. Nicolau P. Rațiu, mp. Ioan Bucur, mp. Gregoriu Pap, mp. Amii Tormos Alexandrescu, mp.
Samoilă Poruțin, mp. Ioan Târași, mp.

S-a examinat și aflat în consonanță cu cărțile purtate în regulă.

Turda, la 2 Februarie 1914

Gavrilă Pop, mp. Ioșif Lissai, mp. Dr. Ioan Oltean, mp. Ignat Borzea, mp.
Găoni István, mp. Ioan Moldovan, mp. revizor expert al „Solidarității”.

<h2 style="font-size: 2em;">Dinți</h2>	și dantură completă fără pod, tragere de dinți, plombare, co- roane de aur și po- duri de aur.	<h2 style="font-size: 1.5em;">Gerő Arthur</h2> Technic de dinți diplom Str. Vămei Nr. 31.
--	--	---

Fără capital

și nici un risc poate ori ce persoană în ori
ce poziție socială să câștigă zilnic 5—20 co-
roane prin vânzarea de hârtii de valoare de
lozuri permise de lege cari sunt notateș
Monitorul Bursei oficial al Budapestei pe un
o Casă de Bancă veche și renumită.

Oferte sunt a se adresa către

Effectenbank V. Budapest,

g-18

Cutia postală Nr. 78.

Piept de miel

se capătă în fiecare zi proaspăt în restaurantul la

„Sfatul vechi” (Alten Rathaus)

Târgul Grăului Nr. 3. Telefon Nr. 581.

Prețuri potrivite, beuturi excelente, odăi curate,
serviciu solid. Odăi separate pentru societăți
mai mari și mici.

Cost în abonament cu cărțile 20% scăzământ după lista de bucate.
Bucătărie excelentă ardelenască. Lunea căpățină de
miel cu tarhon, porționu 60 bani.

De o cercetare numeroasă se roagă

HANZ ROMER
birtaș.

Albituri și ghețe lucrate de arestanți din temniță se capătă de tot ieftine în prăvălia Domnului

LŐFI GYULA

în SEPSISZENTGYÖRGY. — Intre altele:

1 cămașă p. femei dela K 130—250	1 cămașă p. bărbați dela K 230—370
1 corset „ „ „ K 180—250	1 p. ismene „ „ K 1—330
1 p. ismene „ „ K 130—250	1 cămașă de dormit „ K 230—350

Se restituie bani pentru articoli neorăspunzători.

Faceți o încercare!

Nr Mag 1528/914

Licitație cu oferte.

Pentru închirierea localităților de afaceri din casa orășenească Nru 12 din Strada Vămiei, — ospătaria din odinioară „Coroana de Aur” — care tocmai acum se zidește adecă s re a fachiria localitățile de afaceri dintre poarta casei și între trafica de specialități: se va ține la 21 Februarie 1914 la 10 ore antemirzeane în localul despărțământului economic al Magistratului — o licitație cu oferte.

Aceste localități constau: din câte o odăe spre stradă și alta spre curte în partere și tot asemenea din câte o odăe spre stradă și alta spre total de 173.94 m²

Localele de afaceri din partere și cele din etagiu se vor lega unele cu altele printr'o scară de fier sucită.

De localele de afaceri aci menționate se ține și un closet și dacă să va cere chiar și un despărțământ de primit corespunzător.

Conductul de gaz se introduce într'unul din numitele locale, iară conductul pentru împărțirea gazului din celelalte localuri are să si-l facă chiriașul pe spesele și după trebuințele proprii.

Darea în chirie se face pe timpul dela 29 Septembrie 1914 sau pe durata de 6 sau de 12 ani.

Oferentul are se arete în ofertul său. că vrea dănsul se închiriază localele pe șase sau pe 12 ani, și că ce chirie anuală oferă pe durata de șase ani și ce chirie anuală pe doisprezece ani chiria ofertată are a fi exprimată și în cifre, și în cuvinte, mai departe are să spună ca spre ce scop vrea dănsul să folosească localul și că vrea să aibă și pivniță sau ba, dacă da, atunci să arete care.

Ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 coroană, subscrise de oferent însus conținând adneș adevărața despre 500 cor. cari li-au depus în casa orășenească drept arvuna sunt ase preda în chise în forma de epistola șefului dela despărțământul econ mic a magistratului: până'n momentul când se'ncepe licitația.

Condițiunile de seilate le poate ceti oricine în despărțământul economic al Magistratului iară planurile de zidire în localul de oficiu al inginerilor orășenești până'n ziua ce premerge zilei de licitație.

Brassó în 5 Februarie 1914,

Magistratul orășeneșc.

Ștofe de modă

a el cu cele englezești și franțu zești, producție proprie, recomandă

Fabrica de Postav din Brașov

WILHELM TELLMANN & COMP.

Magazin de vânzare.

Ștrada Hirscher no. 16.

Se află circa de 500

33—50 mostre resturi.

Un commis

inteligent, cu deplină desteritate în bransa băcăniei și delicatese; cu perfectă cunoștință și a limbelor germâne și maghiare, se angajează în condițiuni favorabile la băcănia

N. Onițiu,
Sibiu (Nagyszoban.)

6—4